

Zaaknummer : 01132417
Ons Kenmerk : ODH1527216
Datum : 19-01-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 20 maart 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Stichting Oost West Wonen. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Brielsestraat e.o. te Stellendam. In appendix I staat de volledige adressenlijst. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2026 tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Stichting Oost West Wonen;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf 1 september 2026 tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I. Adressenlijst en Energielabels
- II. Exacte locaties aantreffen nestplaatsen huismus
- III. Exacte locaties aantreffen nestplaatsen gierzwaluw
- IV. Exacte locaties aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen
- V. Vocht- en schimmelvlekken.
- VI. Exacte locaties tijdelijke voorzieningen huismus
- VII. Exacte locaties permanente voorzieningen gierzwaluw
- VIII. Exacte locaties tijdelijke voorzieningen vleermuiskasten
- IX. Exacte locaties permanente voorzieningen vleermuizen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Mitigatieplan renovatie Brielsestraat e.o. te Stellendam' van 16 juni 2025 en de gegevens 'Aanvullende informatie Eendrachtsweg e.o. te Stellendam' van 12 juni 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

(her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen; en
 - b. voor permanente voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Soortspecifieke voorschriften

10. De tijdelijke en permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor ze worden ingezet. De voorzieningen worden minimaal één keer per jaar gecontroleerd om de functionaliteit te waarborgen. Indien blijkt dat de voorzieningen niet naar behoren functioneel zijn dienen deze zo snel mogelijk te worden hersteld, hierbij dient te worden voorkomen dat aanwezige vleermuizen worden verstoord. De tijdelijke voorzieningen moeten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer bevinden van de werkzaamheden.
11. De tijdelijke voorzieningen zijn pas functioneel wanneer deze gedurende een gewenningsperiode van minimaal drie maanden aanwezig zijn binnen de periode van 15 april tot en met 15 oktober, rondom het plangebied. Om de geplande startdatum van 1 september 2026 aan te houden, dienen deze voorzieningen uiterlijk vóór 1 juni te zijn gerealiseerd.
12. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen zijn functioneel;
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. de gewenningsperiode voor de huismus is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden;
 - d. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd:
 - i. onder ecologische begeleiding; en
 - ii. buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort en functie zoals hierboven genoemd; en
 - e. indien de voorzieningen nog in gebruik zijn, dienen deze eerst ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschrift 12 en 25.

Huismus

13. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient alle bebouwing binnen het plangebied ongeschikt gemaakt te worden voor de huismus. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 september tot 1 maart. Dit is buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus. De werkzaamheden dienen binnen zeven maanden na het ongeschikt maken aan te vangen;
 - in aanvulling op sub a geldt, dat indien sprake is van late vervolglegels in september, met het ongeschikt maken gewacht dient te worden totdat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat het nest niet langer in gebruik is;
 - tevens mag aanvullend op sub a het ongeschikt maken niet plaatsvinden in koude periode, gedefinieerd als perioden van vijf opeenvolgende dagen waarvan drie of meer dagen met vorst;
 - het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen of door het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen;
 - maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten; en
 - na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
14. In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hierbij geldt als voorwaarde dat:
- tenminste de eerste drie rijen dakpannen gerekend vanaf de dakgoot (tot de vierde pannenlat) toegankelijk zijn;
 - tenminste twee strekkende meter dak toegankelijk wordt gemaakt voor elk aangetroffen nest;
 - de opening die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen minimaal 3,4 centimeter hoog is;
 - de vrije ruimte (hoogte) onder de dakpan minimaal 8 centimeter is en bij voorkeur 10 à 12 centimeter;
 - de ondergrond niet glad is en voldoende grip biedt voor de huismus;
 - dakisolatie niet direct tegen het dakbeschot wordt geplaatst;
 - daken met een zuidelijke oriëntatie niet toegankelijk gemaakt worden;
 - daken met een oostelijke of westelijke oriëntatie en lichte dakpannen geventileerd zijn doordat:
 - er een doorlopende luchtspouw is tussen dakbeschot en dakpannen;
 - dakvoet en nok open zijn of geventileerd via profielen en een geperforeerde nokafwerking of open nokpan;
 - geen volledig dichte folies gebruikt worden; en
 - de panruimte niet afgesloten wordt met isolatiemateriaal.
 - bij het bepalen onder welke oriëntatie de betreffende daken (zoals genoemd in sub g en h) vallen, is het van belang om het aantal zonuren, de dakhelling, schaduwplekken op het dak, aanwezigheid van nabijgelegen leefgebied en de afstand tot de nestlocaties mee te nemen. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige;
 - ventilatie versterkt moet worden door gebruik van verhoogde pannenlatten (van 45 à 55 millimeter) voor dakpannen met een donkere kleur.

Gierzwaluw

15. De werkzaamheden die plaatsvinden binnen de invloedssfeer van nestplaatsen van de gierzwaluw dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, dat in ieder geval loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Hierbij dienen vroege of late legels te worden meegenomen. Of hier sprake van is, dient vastgesteld te worden door een ecologisch deskundige.

Vleermuizen

16. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient alle bebouwing binnen het plangebied ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - de bebouwing dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - indien de openingen, zoals genoemd onder sub b, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan, is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 7 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub e en f dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;
 - na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
17. Er dienen minstens 52 permanente voorzieningen gerealiseerd te worden geschikt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheids termijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 20 maart 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag is ingediend namens Stichting Oost West Wonen. De aanvraag betreft renovatiewerkzaamheden, gelegen aan de Brielsestraat e.o. te Stellendam, met DSO-nummer 20250320 01365. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 september 2026 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 maart 2027. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 september 2026 tot en met 31 december 2029. De verwachte duur van de werkzaamheden is zes maanden. Bij de aanvraag is echter rekening gehouden met een uitlooperperiode van 27 maanden. Voor een uitvoering die naar verwachting slechts zes maanden duurt, achten wij deze uitlooperperiode zeer ruim. Om die reden is de einddatum van de vergunning vastgesteld op 31 december 2027.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Het verzoek, DSO, kenmerk: 20250320 01365 000, 20 maart 2025 (ODH1415810);
- Quicksan, Blom Ecologie B.V., kenmerk: 2023-0059, 29 september 2023 (ODH1337317);
- Aanvullend onderzoek, Blom Ecologie B.V., Kenmerk: 2023-0895, 29 oktober 2024 (ODH1337321);
- Mitigatieplan, Blom Ecologie B.V., Kenmerk: 2024-1663, 16 juni 2025 (ODH1415806);
- Aanvullende informatie Eendrachtsweg e.o. te Stellendam, Blom Ecologie B.V., kenmerk: 2024-1663, 12 juni 2025 (ODH1415808).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 10 april 2025 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Omdat de aanvraag onvolledig was, is op 15 mei 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 12 juni 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus en de gierzwaluw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus en de gierzwaluw.

Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is ook opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Stichting Oost West Wonen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen aan Brielsestraat e.o. te Stellendam. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- het aanbrengen van spouwmuurisolatie;
- het aanbrengen van buitendakse isolatie;
- het verwijderen van de schoorstenen;
- het vervangen van het glas;
- het aanbrengen van mechanische ventilatie.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2023 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2024 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en de gierzwaluw binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus en Gierzwaluw.

In 2024 heeft tevens nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Er is niet te allen tijde een overzicht van minimaal 75% van de bebouwing in het plangebied geweest. Het Vleermuisprotocol stelt: *“voor uitvliegers in de avonduren; als in het donker vanuit één positie meer dan een kwart van het onderzoeksgebied niet valt te (over)zien of te beluisteren, moet een extra waarnemer ingeschakeld worden. Daarbij geldt voor die extra waarnemer weer dezelfde regel totdat het hele onderzoeksgebied goed in beeld is.”* Gezien het aannemelijk is dat de kraam-, paar- en (massa)winterverblijfplaatsen in beeld zijn gebracht met de huidige onderzoeksinspanning hebben wij in de voorschriften opgenomen dat er extra maatregelen getroffen dienen te worden ten aanzien van zomerverblijfplaatsen die mogelijk gemist zijn, hetgeen verder wordt besproken onder het kopje Staat van instandhouding.

De aanvraag betreft grondgebonden woningen die permanent bewoond zijn. De woningen worden in de winter verwarmd (> 18 °C). Hierdoor wordt de temperatuur in de spouw, en van het binnen- en buitenspouwblad, te hoog om geschikt te zijn als overwinteringsverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw en de gewone- en ruige dwergvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus en de gierzwaluw zijn in het plangebied aangetroffen. Er zijn elf nesten van de huismus en vijf nesten van de gierzwaluw waargenomen in het plangebied. In appendix II zijn de exacte locaties weergegeven van de waargenomen huismusnesten. In appendix III zijn de exacte locaties van de waargenomen gierzwaluwnesten weergegeven. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig en zes paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis. In appendix IV zijn de exacte locaties weergegeven. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis is bekend dat deze in milde winters door één of enkele individuen gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Met de geplande

werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

De belangen van de voorgenomen werkzaamheden zijn in de aanvraag toegelicht in het document 'Mitigatieplan renovatie Brielsestraat e.o. te Stellendam'. Samengevat gaat het om het volgende:

Gezondheidsrisico's

De woningen binnen het plangebied dateren uit de jaren 60 en voldoen niet meer aan de gestelde wettelijke eisen voor isolatie en ventilatie. Er is vocht- en schimmelvorming in de woningen zoals weergegeven in appendix V. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning enerzijds en een verhoogd voorkomen van reumatische aandoeningen en ademhalingsproblemen bij kinderen en volwassenen zoals astma, anderzijds. Door de renovatiewerkzaamheden wordt de isolatie en ventilatie verbeterd. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

Verduurzaming

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 7 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord². De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Om invulling te geven aan de doelen van het Klimaatakkoord zijn op 30 juni 2022 de Nationale Prestatieafspraken ondertekend. Woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk hebben hierin bindende afspraken gemaakt³. Hierin is onder andere opgenomen dat corporaties al hun woningen met een E-, F-, of G-label tot en met 2028 versneld verduurzamen. Dit sluit aan op het doel om in 2030 675.000 woningen vergaand te isoleren en om 450.000 bestaande corporatiewoningen aardgasvrij te maken. Het gaat in het plangebied om in totaal 54 woningen uit de jaren 60, met energielabel G tot en met C zoals weergegeven in appendix I. Na de verduurzamingswerkzaamheden beschikken alle woningen over minimaal een energielabel C.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

2

<https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf>

³ <https://aedes.nl/verduurzaming/nationale-prestatieafspraken-verduurzaming>

Geen andere bevredigende oplossing

Met de geplande renovatiewerkzaamheden gaan zeven nesten van de huismus en vijf nesten van de gierwaluw verloren. Daarnaast gaan ook vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en zes zomerverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden.

Inrichting en werkzaamheden

Vanwege de zeer lage isolatiewaarde van de meeste woningen, zijn vergaande maatregelen zoals spouwmuur- en dakisolatie noodzakelijk. Met in pandige isolatie kan het minimale vereiste van label C niet behaald worden. Een alternatief is volledige sloop en nieuwbouw. Echter is dit onwenselijk vanwege de extra overlast dat dit met zich meebrengt voor de bewoners. Bovendien zouden de aangetroffen nesten en verblijfplaatsen met deze alternatieve werkwijze eveneens verloren gaan. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus, de gierwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De werkzaamheden vinden plaats in de periode van september tot half april. Vanaf het broedseizoen en het actieve seizoen van de vleermuizen zijn de alternatieve nest- en verblijfplaatsen beschikbaar.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soorten niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

Huisumus

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stellendam. In Stellendam is sprake van een gezonde populatie huismussen, verspreid over meerdere locaties. Door de mitigerende maatregelen zijn lokaal geen negatieve effecten op de staat van instandhouding te verwachten. Regionaal is de populatie in Zuid-Holland stabiel, met meer dan 55.000 waarnemingen en geen significante afname sinds 2012. Ook landelijk is de huismus een van de meest algemene broedvogels, met een stabiele populatie van 600.000 tot 1 miljoen paren. Het tijdelijk wegnemen van zeven nesten heeft dan ook geen effect op de landelijke staat van instandhouding. Als gevolg van de werkzaamheden gaan zeven nesten van de huismus verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stellendam. Binnen het plangebied zijn vijf nestlocaties van de gierzwaluw vastgesteld, met daarnaast waarnemingen van circa dertig individuen per veldbezoek. De werkzaamheden vinden buiten het broedseizoen plaats. De verloren nesten worden gecompenseerd met inbouwstenen nabij de oorspronkelijke nesten. Hierdoor zijn lokaal geen negatieve effecten op de staat van instandhouding te verwachten. Regionaal is de soort wijdverspreid in Zuid-Holland, met duizenden broedgevallen en een stabiele populatie. Door de mitigerende maatregelen is ook op regionaal niveau geen negatief effect te verwachten. Landelijk is de gierzwaluw een algemene broedvogel met een stabiele populatie van 45.000 tot 70.000 paren. Als gevolg van de werkzaamheden gaan vijf nesten van de gierzwaluw verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

Gewone en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stellendam. Binnen het plangebied gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en zes paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. In de directe omgeving zijn meerdere alternatieve verblijfplaatsen aanwezig die behouden blijven. Daarnaast worden binnen 200 meter van het plangebied tijdelijke uitwijkmogelijkheden gerealiseerd in de vorm van vleermuiskasten. Gezien de ruime beschikbaarheid van alternatieven en de mitigerende maatregelen, is er lokaal sprake van een gunstige staat van instandhouding voor beide soorten. Regionaal zijn zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis veelvuldig waargenomen op Goeree-Overflakkee. De gewone dwergvleermuis is de meest waargenomen soort in de regio, met circa 120.000 waarnemingen in Zuid-Holland. De ruige dwergvleermuis volgt als tweede, met ruim 16.000 waarnemingen. Deze verspreiding, in combinatie met de gemitigeerde effecten op lokaal niveau, sluit negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding uit. Landelijk behoren beide soorten tot de meest algemene vleermuizen van Nederland. Door de beperkte impact van de werkzaamheden en de getroffen maatregelen blijft de gunstige staat van instandhouding van beide soorten ook op landelijk niveau behouden. Als gevolg van de werkzaamheden gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en zes paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren, allen met mogelijk milde winterfunctie. De aangetroffen verblijfplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan verblijfplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Mitigatieplan renovatie Brielsestraat e.o. te Stellendam' van 16 juni 2025 en 'Aanvullende informatie Eendrachtsweg e.o. te Stellendam' van 12 juni 2025.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe. In deze beschikking zijn verder algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan zeven nesten van de huismus verloren. Vóór 1 juni 2026 zullen in totaal 22 tijdelijke nestkasten van het type VivaraPro NK MU 07 beschikbaar zijn nabij het plangebied. Hiervan zullen twaalf

nestkasten afkomstig zijn van een naastgelegen project aan de Koningin Julianastraat te Stellendam. Voor dat project is op 14 augustus 2025 een besluit afgegeven met kenmerk ODH1421327. Deze twaalf kasten blijven op hun huidige locaties hangen en worden tot uiterlijk 15 april 2026 nog gebruikt binnen dat project. Na afloop van die gebruikperiode worden ze beschikbaar gesteld en ingezet voor het huidige project. Aanvullend worden nog tien nestkasten bijgeplaatst volgens de voorschriften gesteld in het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). De exacte locaties zijn weergegeven in appendix VI. In de permanente situatie worden de daken beschikbaar gemaakt van alle te renoveren woningen. Hierbij worden de onderste drie rijen dakpannen toegankelijk gehouden en wordt bij de vierde panlat een vogelschroot geplaatst. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen verloren gaat.

Ongeschikt maken

Om ervoor te zorgen dat er geen huismussen aanwezig zijn in het plangebied wanneer de werkzaamheden starten, is het van belang om alle bebouwing binnen het plangebied op de juiste wijze en in de juiste periode ongeschikt te maken voor huismussen. Op deze wijze wordt voorkomen dat er huismussen in bebouwing aanwezig zijn tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, en mogelijk gewond raken of gedood worden. Het belangrijkste hierbij is dat er ongeschikt wordt gemaakt op een moment dat de huismussen nog niet begonnen zijn met broeden. In de voorschriften hebben wij daarom opgenomen dat het ongeschikt maken dient plaats te vinden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het kwetsbare broedseizoen van de huismus dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus.

Huismusnesten zijn jaarrond beschermd. De winterperiode geldt als de minst kwetsbare periode, waardoor ongeschikt maken in deze periode de voorkeur heeft. Hier zijn echter ook uitzonderingen aan verbonden. Het is verboden om de daken ongeschikt te maken gedurende koude perioden. Een koude periode is een periode van vijf opeenvolgende dagen met ten minste drie dagen (nacht-)vorst. Gedurende deze periode is het verboden om de nestplaatsen ongeschikt te maken om te voorkomen dat individuen in rust worden verstoord en tijdens slechte weersomstandigheden gedwongen zijn nieuwe rustlocaties te vinden. In een koud, nat voorjaar is het broedsucces lager. Bij een warm najaar en een hoger voedselaanbod is de kans op vervollegsels in september groter. Een ecologisch deskundige met expertise op het gebied van de huismus dient vast te stellen of sprake is van late vervollegsels. Indien dit het geval is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld totdat de ecologisch deskundige het plangebied heeft vrijgegeven.

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. De huismus is een opportunistische soort waardoor herkolonisatie van een gebouw mogelijk is. Huismussen kunnen bijvoorbeeld door onjuist bevestigde of verweerde weringsborstels toch invliegen of nadat de onderste drie rijen dakpannen zijn verwijderd, onder de vierde rij dakpannen kruipen. Daarom is het van belang dat de maatregelen waarmee ongeschikt gemaakt is, nog functioneel zijn vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden en dat gecontroleerd wordt of huismussen de nestplaatsen daadwerkelijk hebben verlaten. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige (voorschrift 4) om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen in de bebouwing verblijven. De ecologisch deskundige bepaalt wanneer de bebouwing vrijgegeven kan worden voor het starten van de werkzaamheden.

Om te voorkomen dat nestplaatsen van de huismus onnodig ongeschikt zijn gedurende het broedseizoen, dient gestart te worden met de werkzaamheden binnen zeven maanden na het ongeschikt maken.

Dak toegankelijk maken

In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hiervoor geldt dat elke strekkende meter dak ruimte biedt voor minimaal één nest. Hiermee wordt rekening gehouden met het territoriale gedrag van de mannetjesmussen bij een afstand van minder dan een halve meter tot nestingen. Dit betekent dat bij een compensatiefactor 1:2 minimaal twee strekkende meter dak toegankelijk gemaakt moet worden per aangetroffen nest. Onderzoek van Sovon en monitoringsresultaten van ecologische bureaus ondersteunen de aanname dat voor huismus toegankelijk gemaakte daken ook na isolatie geen negatief en soms zelfs een positief effect kunnen hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding.⁴⁵ Om het risico van predatie door roofdieren te verminderen dienen de mussen dieper weg te kunnen kruipen onder het dak dan de eerste twee rijen dakpannen. Een verhoogde panlat is nodig voor een goede ventilatie van de panruimte. Daarnaast kan het zijn dat een keuze gemaakt moet worden voor een bolle in plaats van platte dakpanvorm om voldoende ruimte te bieden voor de huismus na isolatie. De toegang tot de ruimte onder de dakpannen dient minimaal 3,4 cm te zijn en de hoogte van de broedruimte minimaal 8 cm. De ondergrond van de broedruimte mag niet glad zijn om het maken van een nest, uitglijden en daarmee gepaarde pootverwondingen te voorkomen. Plastic dient afgedekt te worden met bijvoorbeeld gripgaas of hout. Oververhitting van (jonge) dieren in de zomermaanden moet voorkomen worden. Daarom is het van belang dat daken op het zuiden, waar temperaturen in de panruimte kunnen oplopen tot 80 ° Celsius, niet toegankelijk gemaakt worden.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vijf nesten van de gierzwaluw verloren. De werkzaamheden zullen plaatsvinden in de periode wanneer de gierzwaluw niet in Nederland is. In de permanente situatie worden 24 voorzieningen van het type VivaraPro IB GZ 03 ingebouwd in de gevels van de te renoveren woningen. De exacte locaties zijn weergegeven in appendix VII. Hiermee worden er na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Werken buiten broedseizoen

De werkzaamheden in het plangebied, welke zich binnen de invloedssfeer van de aanwezige nesten bevinden, dienen zoveel als mogelijk te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw. In deze periode is de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig waardoor zo min mogelijk sprake is van verstoring van de soort gedurende de werkzaamheden. In sommige gevallen kan sprake zijn van late legsels, bijvoorbeeld bij goede weersomstandigheden. In dit geval zijn gierzwaluwen langer in Nederland. De ecologische deskundige dient vast te stellen dat de nestplaatsen werkelijk zijn verlaten.

De gierzwaluw is zeer honkvast, dat wil zeggen dat een individu elk jaar terugkeert naar exact dezelfde broedlocatie. Zelfs als deze verloren is gegaan of ongeschikt is gemaakt. De gierzwaluw heeft vaak een langere tijd nodig om te wennen aan alternatieve voorzieningen. Hierdoor kan de bezettingsgraad van alternatieve voorzieningen erg laag blijven bij onvoldoende maatregelen. Door het realiseren van een veelvoud aan geschikte alternatieve voorzieningen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 wordt de kans op ingebruikname vergroot. Het is van belang dat de alternatieve voorzieningen vindbaar zijn.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en zes paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Vóór 1 juni 2026 worden 54 tijdelijke vleermuiskasten van het type VivaraPro VK WS 01 en VK WS 10 of van vergelijkbare kwaliteit gerealiseerd in de omgeving van het plangebied volgens de voorschriften uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en

⁴ zie ook: Sovon Vogelonderzoek Nederland. Rap_2023-75_Effectiviteit-van-maatregelen-voor-de-Huisumus-S2022-074-LR.

⁵ Waardeburg, isolatie 200 woningen Hengstdal Nijmegen 2020-2021 en effectiviteit vogelvides, open dakvoet en mussendakpannen. En Leusderkwartier Amersfoort 100 woningen in 2021 gerenoveerd waarbij uit monitoring bleek dat het aantal broedparen van 16 naar 55 ging.

Ruige dwergvleermuis (BIJ12). De exacte locaties zijn weergegeven in appendix VIII. In de permanente situatie worden 56 kasten van het type VivaraPro IB VL 06 in combinatie met IB VL 07 of van vergelijkbare kwaliteit ingebouwd in de gevels van de woningen. De exacte locaties zijn weergegeven in appendix IX. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare periode worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door exclusion flaps.

Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober. De exclusion flaps dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 7° Celsius, een windkracht van maximaal 4 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek moet uiterlijk zijn uitgevoerd op 15 oktober.

Omdat de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, en ook vanwege het verhuisgedrag van vleermuizen binnen gevel(s) en gebouwen, dienen de gehele gevels van de woningen ongeschikt gemaakt te worden. Door het aanbrengen van exclusion flaps op alle woningen wordt het doden van individuen voorkomen. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om de openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden, onder voorwaarde dat per drie strekkende meter minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 7). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de meest recente Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

Het aanvullend onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd binnen de datum- en tijdsvensters zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol. Het onderzoek is met een lager aantal onderzoekers uitgevoerd. Hierdoor is niet aan de 75% zichtregel uit het Vleermuisprotocol voldaan. Met de inspanning van het aanvullend onderzoek zijn mogelijk zomerverblijfplaatsen gemist. Daarnaast is, door het langer aanhouden van het zwerm- en baltsgedrag van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, niet aannemelijk dat met deze inspanningen de aanwezigheid van functies zoals kraam-, paar- en (massa)winterverblijfplaatsen is gemist. Door het realiseren van acht extra permanente voorzieningen, welke geschikt zijn als zomerverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis blijft de staat van instandhouding gunstig. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied gelden twee omgevingsvergunningen, die betrekking hebben op dezelfde lokale populaties van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Gezien de omvang van dit project en het beperkte effect van andere projecten is de impact op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis minimaal en is er geen sprake van cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van de soorten.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf 1 september 2026 en is geldig tot en met 31 december 2027.

Appendices

Appendix I Adressenlijst en Energielabels

Brielsestraat	13	3251CC	STELLENDAM	'14017	C	06-08-2019
Brielsestraat	15	3251CC	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Brielsestraat	17	3251CC	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Brielsestraat	19	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Brielsestraat	21	3251CC	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Brielsestraat	23	3251CC	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Brielsestraat	25	3251CC	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Brielsestraat	27	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Brielsestraat	29	3251CC	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Brielsestraat	31	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Brielsestraat	33	3251CC	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Brielsestraat	35	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Brielsestraat	37	3251CC	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Brielsestraat	39	3251CC	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Brielsestraat	41	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Brielsestraat	43	3251CC	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Eendrachtsweg	24	3251AH	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Eendrachtsweg	25	3251AH	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Eendrachtsweg	26	3251AH	STELLENDAM	'14017	D	06-08-2019
Keijzerstraat	1	3251AN	STELLENDAM	'14017	D	06-08-2019
Keijzerstraat	3	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	06-12-2018
Keijzerstraat	5	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	7	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	9	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	11	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	13	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017

Keijzerstraat	15	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	17	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	19	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	21	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	23	3251AN	STELLENDAM	'14017	F	06-08-2019
Keijzerstraat	25	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	27	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Keijzerstraat	29	3251AN	STELLENDAM	'14017	D	06-08-2019
Keijzerstraat	31	3251AN	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	26	3251AZ	STELLENDAM	'14017	G	14-12-2017
Schoolstraat	28	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	30	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	32	3251AZ	STELLENDAM	'14017	G	14-12-2017
Schoolstraat	34	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	36	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	38	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	40	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	42	3251AZ	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Schoolstraat	44	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	46	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	48	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	50	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	52	3251AZ	STELLENDAM	'14017	E	14-12-2017
Schoolstraat	54	3251AZ	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Schoolstraat	56	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	58	3251AZ	STELLENDAM	'14017	D	14-12-2017
Schoolstraat	60	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017
Schoolstraat	62	3251AZ	STELLENDAM	'14017	F	14-12-2017

Appendix II Exacte locaties aantreffen nestplaatsen huismus

Figuur 1 Locaties van de nesten van de huismus binnen het plangebied Bron: Blom Ecologie (2024)

Appendix III Exacte locaties aantreffen nestplaatsen gierzwaluw

Figuur 2 Locaties van de nesten van de gierzwaluw binnen het plangebied Bron: Blom Ecologie (2024)

Appendix IV Exacte locaties aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen

Figuur 3 Locaties van de verblijfplaatsen van de vleermuizen binnen het plangebied. Het woningblok met het kraamverblijf van de laatvlieger is niet meegenomen in de aanvraag. Bron: Blom Ecologie (2024)

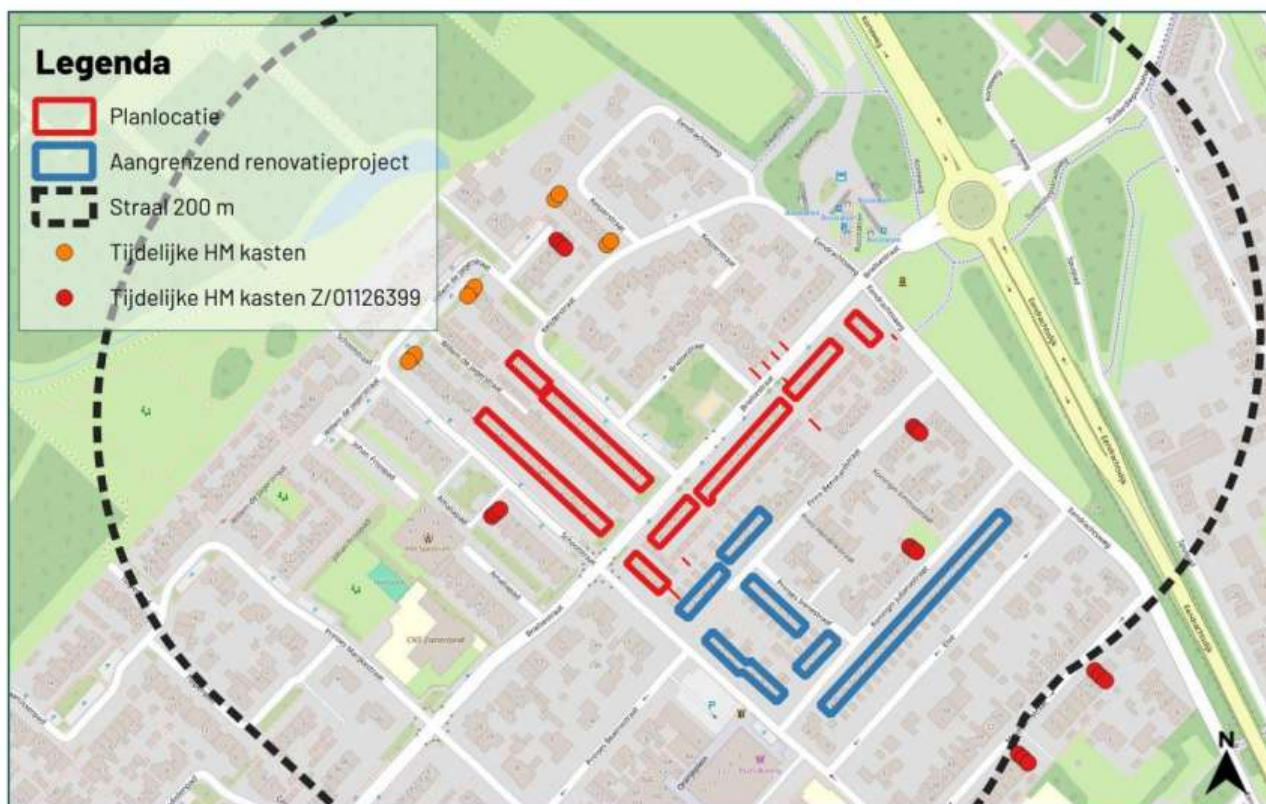
Appendix V Vocht- en schimmelvlekken

Figuur 4 Vocht- en schimmelvlekken in de woningen veroorzaakt door achterstallig onderhoud. Bron: Blom Ecologie (2024)

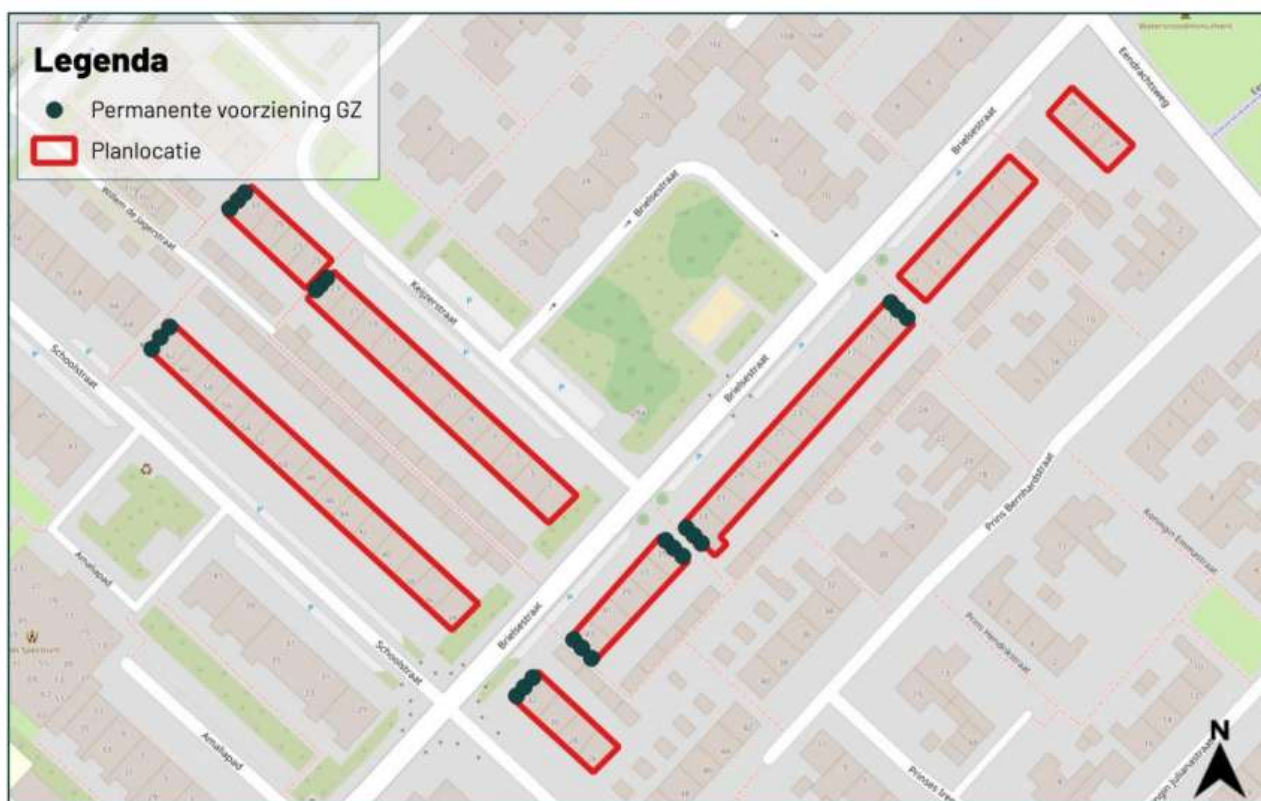

Appendix VI Exacte locaties tijdelijke voorzieningen huismus

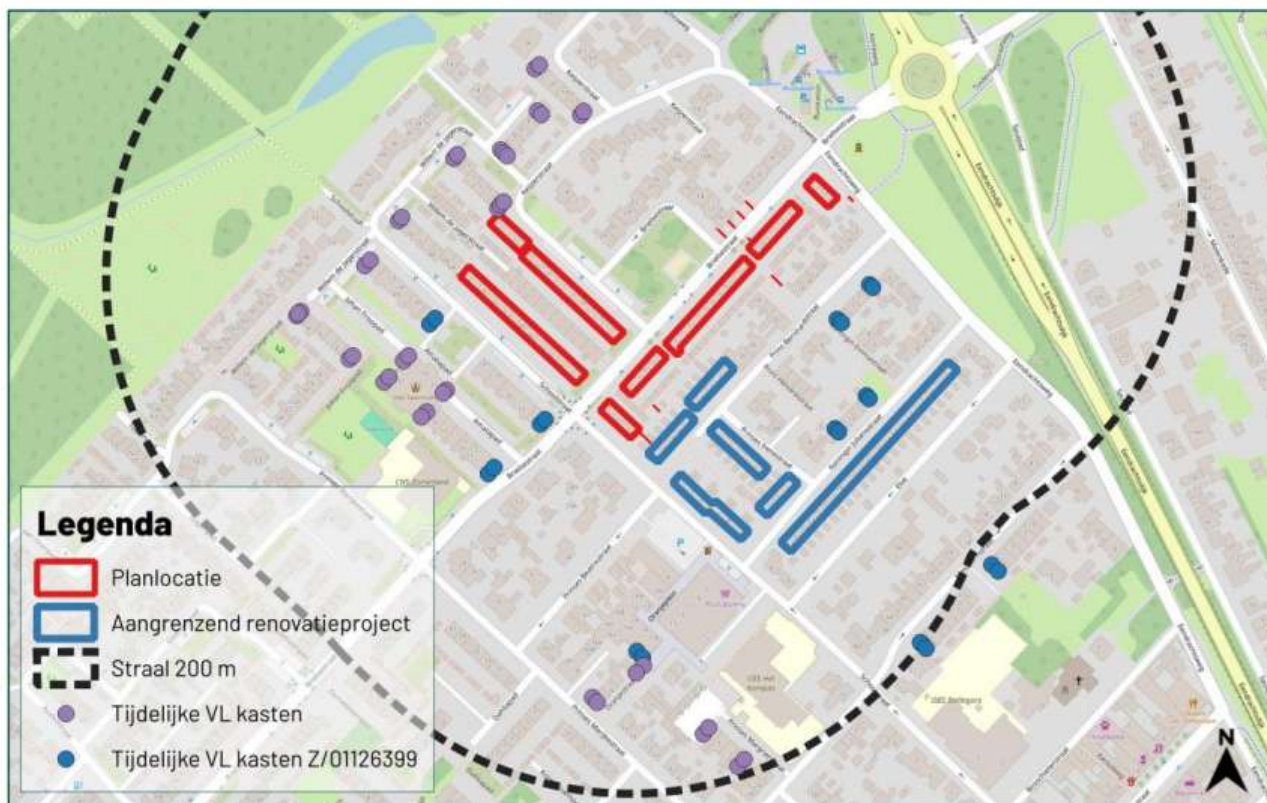
Appendix VII Exacte locaties permanente voorzieningen gierwaluw

Figuur 2.2 Overzicht van de permanente voorzieningen voor Gierwaluw.

Appendix VIII Exacte locaties tijdelijke voorzieningen vleermuiskasten

Appendix IX Exacte locaties permanente voorzieningen vleermuizen

Figuur 2.5 Overzicht van de permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.